گزارش «شرق» از قوانین نگهداری حیوانات خانگی و حمل آنها در سطح شهر

ممنوعیتی وجود ندارد

نسترن فرخه: سگ‌گردانی در سطح شهر یا نگهداری آن در خانه، موضوعی که همیشه منتقدان خاص خود را دارد و بسیاری از صاحبان این حیوانات خانگی را با نگرانی روبه‌رو می‌کند. حتی در آبان سال گذشته هم در طرحی که در مجلس مطرح شده بود، حیوانات خانگی از سگ تا لاک‌پشت را «خطرناک» قلمداد کرده بود تا با تکیه بر الحاق چهار ماده به قانون مجازات اسلامی تبدیل به قانون شود و در چهارمین ماده الحاقی این طرح اعلام شده بود که در صورت حمل و گرداندن حیوانات موضوع این قانون با وسایل نقلیه، علاوه بر مجازات نقدی مالک یا حامل حیوان، راننده خودرو نیز به جزای نقدی تعیین‌شده در این قانون محکوم می‌شود و خودروی مربوطه نیز علاوه بر جریمه توسط پلیس به‌مدت سه ماه توقیف می‌شود. البته پیش از این در سال‌های قبل هم در طرح‌هایی که از سوی نیروی انتظامی اجرا می‌شد، جلوی صاحبان سگ‌ها که در سطح شهر تردد می‌کردند گرفته می‌شد و این حیوانات خانگی را جمع‌آوری می‌کردند که عبدالصمد خرمشاهی وکیل پایه یک دادگستری به آن اشاره می‌کند که این مواردی بود که از سوی نیروی انتظامی اعمال می‌شد و به دستورالعمل‌های داخلی نیروی انتظامی مربوط بوده که در قانون عنوان نشده بود و برای آن وجه مجرمانه در نظر نگرفته بودند.

با وجود افزایش تقاضا برای نگهداری حیوانات خانگی، در قوانین کشور برای نگهداری این حیوانات جرم‌انگاری دقیقی نشده، درصورتی‌که در برخی کشورها برای نژاد و گونه‌های خاص حیوانی تعاریف قانونی خاصی وجود دارد؛ از منع تردد در سطح شهر تا الزام استفاده از پوزبند که مشخص‌نبودن برخی قوانین در این مورد هم گاه بر اظهارات سلیقه‌ای مؤثر خواهد بود که منجر به ممنوعیت برای حیوانات بی‌خطر یا تربیت‌شده هم خواهد شد. سیدعلی مجتهدزاده، وکیل پایه‌یک دادگستری، در این رابطه بیان می‌کند؛ برای این موضوع به‌طور مشخص جرم‌انگاری نشده است و ممنوعیتی هم وجود ندارد اما از باب ایجاد مزاحمت برای دیگران مثلا در ساختمان، می‌تواند مصداق تخلف داشته باشد، زمانی می‌تواند جرم تلقی شود که صاحب حیوان مکلف به نگهداری و حفظ حیوان وحشی باشد و به دلیل قصور، به دیگران آسیب برساند.

قانونی برای ممنوعیت تردد حیوان خانگی در شهر نداریم

عبدالصمد خرمشاهی، وکیل پایه‌یک دادگستری عضو کانون وکلای مرکز درباره قوانین نگهداری حیوانات خانگی به «شرق» می‌گوید: هنوز در قوانین کیفری ما چنین قانونی به تصویب نرسیده که نگهداری حیوانات خانگی در منزل ممنوع باشد، ولی به‌هرحال بر اساس قانون اگر مثلا کسی حیوانی در خانه نگه دارد که باعث آزار و اذیت دیگران شود، این موضوع قابل پیگیری خواهد بود و می‌توان از صاحب حیوان به دلیل مزاحمت شکایت کرد. این وکیل درباره بعضی قوانین کشورهای دیگر که گاه مقرر می‌شود تا برخی نژاد حیوانات با پوزه‌بند در شهر تردد کنند یا برای حضور آنها در فضای شهری ممنوعیتی وجود دارد، ادامه می‌دهد: فعلا در این مورد ما هیچ قوانین و ماده قانونی‌ای نداریم ولی به‌هرحال بر اساس مسائل اصولی و کلی طبیعی است که اگر کسی حیوانی داشته باشد که باعث ترس وحشت دیگران شود قابل پیگیری است و اگر آسیبی به دیگران برساند مجازات کیفری خواهد داشت، اما درحال‌حاضر چنین قانونی که نگهداری سگ خانگی یا حیوانات دیگر در منزل جرم تلقی شود وجود ندارد، اگرچه الان زمزمه‌هایی شنیده شده که محدودیت‌هایی برای آن بگذارند در ارتباط با نگهداری بعضی حیوانات ممنوعیت ایجاد کنند ولی فعلا قانونی در این رابطه نداریم. خرمشاهی درباره طرحی در مجلس که اعلام کرده حمل و گرداندن حیوانات مجازاتی از پرداخت هزینه نقدی یا توقیف سه‌ماه خودرو را خواهد داشت، اضافه می‌کند: ببینید در این مورد که هنوز قانونی وضع نشده، اینها دستورالعمل یا بخش‌نامه هستند که عنوان می‌شود، اما باید به مرحله قانونی برسد و تصویب شود و ببینیم چه نوع اعمالی در ارتباط با نگهداری حیوانات منع می‌شود؛ چون مطابق قانون مجازات در عمل و ترک فعلی که برای مجازات تعیین می‌شود، جنبه مجرمانه دارد و ما نمی‌توانیم پیش‌داوری کنیم و الان آن را تحلیل کنیم. این وکیل درباره طرح‌های قبل که سگ را در خیابان از صاحبانش جدا می‌کردند، ادامه می‌دهد: این مواردی بود که از سوی نیروی انتظامی اعمال می‌شد، به دستورالعمل‌های داخلی نیروی انتظامی مربوط بوده که در قانون عنوان نشده بود و برای آن وجه مجرمانه در نظر نگرفته بودند، در بحث حیوان‌آزاری هم می‌دانیم که تعدادی سگ را در منطقه گندک دماوند کشتند و متأسفانه در قانون مجازات اسلامی به‌صورت کلی این مسائل عنوان شده و دقیق این موارد را توصیف نکرده‌اند، تا الان هم به این قانون به آن شکلی که باید عمل نشده و درحال‌حاضر چنین چیزی نداریم و دستورالعمل‌ها داخلی است و چیزی به تصویب مجلس نرسیده است.

برای سگ‌گردانی به‌طور مشخص جرم‌انگاری شده

سیدعلی مجتهدزاده، وکیل پایه‌یک دادگستری و مشاور حقوقی درمورد ممنوعیت نگهداری حیوانات خانگی و حمل آنها در سطح شهر به «شرق» می‌گوید: توجه کنید که برای این موضوع به‌طور مشخص جرم‌انگاری نشده است و ممنوعیتی هم وجود ندارد اما از باب ایجاد مزاحمت برای دیگران مثلا در ساختمان، می‌تواند مصداق تخلف داشته باشد، زمانی می‌تواند جرم تلقی شود که صاحب حیوان مکلف به نگهداری و حفظ حیوان وحشی باشد و به دلیل قصور، به دیگران آسیب برساند، اینجا جرم‌انگاری صورت‌گرفته و فرد باید جبران خسارت کند ولی به‌صورت کلی باید ضوابطی برای نگهداری حیوانات خانگی وجود داشته باشد. مجتهدزاده اضافه می‌کند: معمولا همه‌جای دنیا این موضوع جا افتاده که فرد و حیوانش وقتی در بیرون از خانه هستند با وجود اینکه مواظب حیوان است ولی اگر حیوان خرابکاری در سطح شهر به وجود آورد، صاحب حیوان آن را جمع‌وجور می‌کند اما متأسفانه اینجا رفتارهای بی‌ضابطه هم وجود دارد. بحث عدم نگهداری حیوانات بر مبنای این تفکر است، افرادی که دغدغه‌های مهم را رها کرده‌اند و به دنبال این مسائل هستند، بنابراین از نظر قانونی جرم انگاری نشده و این مواردی که اخیرا مطرح شده برخلاف آزادی‌های مطرح‌شده در قانون اساسی و خلاف روح حاکم بر قانون اساسی است و عده‌ای هم باید رعایت کنند تا بهانه دست آن گروه ندهند. این وکیل درباره تردد با حیوان در داخل ماشین شخصی می‌گوید: اول توجه کنید که نباید حیوان خطرناکی همراه خود داشته باشیم، مثلا ما ببر و شیر که همراه خود بیرون نمی‌بریم، مثلا حیوانات خانگی که تحت کنترل هستند، هیچ ایرادی ندارد که در ماشین شخصی باشند اما درهرحال شما به‌عنوان صاحب حیوان مسئول هستید تا به کسی آسیب نرساند اما معمولا بدترین تصمیمات را به شکل قانونی می‌گیرند، درصورتی‌که قانون وقتی آزادی‌های مردم را محدود کند، در نهایت باعث بی‌اعتباری قانون خواهد شد.

خبر ویژه

همراهی اسنپ با سیل‌زدگان استان یزد

رانندگان اسنپ در یزد از پرداخت کمیسیون معاف شدند

این روزها شاهد وقوع سیل در بسیاری از استان‌های کشور هستیم. از آنجایی که درحال‌حاضر استان یزد در وضعیت بحرانی قرار گرفته و با سیل و آب‌گرفتگی شدید معابر روبه‌رو شده است، اسنپ در نظر دارد همه سفرهای سرویس خودروی خود را در استان یزد از پرداخت کمیسیون معاف کند تا با کمک این طرح رانندگان بیشتری تشویق به خدمت‌رسانی شوند. این معافیت از روز شنبه ساعت ۱۷ تا ساعت ۲۴ یکشنبه ۹ مرداد اجرا می‌شود. روابط‌عمومی شرکت اسنپ، ضمن عرض تسلیت به خانواده‌های آسیب‌دیدگان سیل و آرزوی سلامتی برای هم‌وطنان در سراسر کشور، اعلام می‌کند: «با بررسی وضعیت سفرها در استان‌های مختلف و مشورت با تیم عملیات اسنپ به این نتیجه رسیدیم که انجام این طرح می‌تواند به تسهیل رفت‌وآمد در استان یزد کمک کند. با اینکه این اقدام گام کوچکی در راستای حمایت از مردم آسیب‌دیده کشورمان است؛ اما امیدواریم بتوانیم در ساماندهی وضعیت حمل‌ونقل یزد مؤثر باشیم. همچنین در صورت ادامه بحران سیل در کشور این طرح در سایر شهرهای محل فعالیت اسنپ قابل تمدید خواهد بود». در پایان توصیه می‌شود، تا حد ممکن از تردد غیرضروری پرهیز کنیم و هشدارهای سازمان هواشناسی را جدی بگیریم.

برخی از قوانین نگهداری حیوان در آپارتمان

در عصر حاضر در حالی هر روز به تعداد دارندگان حیوانات خانگی به ویژه سگ و گربه اضافه می‌شود که نگهداری آنها در مجتمع‌های مسکونی و اماکن عمومی اغلب ممکن است موجب نارضایتی همسایه‌ها و افراد حاضر در مکان‌های عمومی شود. آیا قوانینی برای نگهداری حیوانات خانگی خصوصا سگ و گربه در آپارتمان وجود دارد که بتواند بسیاری از مشکلات و دعاوی بین همسایگان را برطرف کند؟

نگهداری حیوان در واحد اختصاصی

اگر شخصی در واحد اختصاصی خود اقدام به نگهداری حیوانی بکند، اصولا مرتکب خلافی نشده و مسئول نیست مگر اینکه سایر همسایگان بتوانند اثبات کنند که نگهداری آن حیوان حتی در واحد اختصاصی نیز باعث ایجاد بیماری یا سلب آسایش اعضای ساختمان است. اگر کسی مدعی باشد که نگهداری سگ حتی در واحد شخصی نیز بهداشت عمومی ساختمان را به هم می‌زند و بتواند آن را ثابت کند، شخص مرتکب (نگهدارنده حیوان) تحت عنوان مجرمانه اقدام علیه بهداشت عمومی تعقیب و مجازات می‌شود.

ایجاد مزاحمت و سلب آسایش عمومی

همچنین در صورت سروصدای غیرمتعارف حیوانی که در واحد شخصی نگهداری می‌شود و سلب آسایش همسایگان، این موضوع قابلیت پیگرد قانونی از سوی مراجع قضائی با عنوان مجرمانه «ایجاد مزاحمت و سلب آسایش عمومی» را دارد.

بر اساس ماده ۳ آیین‌نامه اجرائی قانون تملک آپارتمان‌ها: «قسمت‌هایی از ساختمان و اراضی و متعلقات آنها که به طور مستقیم و یا غیرمستقیم مورد استفاده تمام شرکا می‌باشد، قسمت‌های مشترک محسوب می‌شود و نمی‌توان حق انحصاری بر آنها قائل شد».

همچنین در تبصره ماده ۳ آیین‌نامه اجرائی قانون تملک آپارتمان‌ها: «گذاردن میز و صندلی و هر نوع اشیای دیگر و همچنین نگاهداری حیوانات در قسمت‌های مشترک ممنوع است. قسمت‌های مشترک در ملکیت مشاع تمام شرکای ملک است، هرچند که در قسمت‌های اختصاصی واقع شده باشد و یا از آن قسمت‌ها عبور نماید».

با عنایت به این ماده قانونی، به خوبی مشخص می‌شود که نگهداری حیوانات خانگی مثل؛ سگ، گربه، مرغ و... در نقاط مشترک بین ساکنان آپارتمان ممنوع است و در صورت تخطی هریک از ساکنان، بقیه همسایه‌ها از حق شکایت برخوردار هستند.

منظور از نقاط مشترک و مشاع آپارتمان؛ راه‌پله‌ها، پشت‌بام، راهرو، پارکینگ و... است که مورد استفاده عموم همسایه‌ها قرار می‌گیرد و مطابق قانون نگهداری حیوانات در نقاط مشاع ساختمان ممنوع شده است.

قانون سگ‌گردانی در معابر عمومی

درکشور ما سگ‌گردانی در معابر عمومی طبق نظر قانون‌گذار جرم است چراکه اعتقاد بر این دارند که باعث می‌شود آرامش، آسایش و امنیت عده‌ای به مخاطره بیفتد.

به همین خاطر سلب آسایش مردم چه در همسایگی و چه معابر عمومی باعث تجاوز به حقوق شهروندی می‌شود و قانون‌گذار در مواردی این اقدام را جرم می‌داند و کسی که حیوانات اهلی یا غیراهلی را حمل کند به گونه‌ای که باعث رعب و وحشت دیگران شود قابل مجازات است. بدین سبب در ماده ۶۱۸ و ۶۳۸ برای این جرم از سه ماه تا یک سال یا ۷۴ ضربه شلاق در نظر گرفته شده است.

از سال ۱۳۹۷ نیز طبق دستور مقام قضائی به نیروی انتظامی، هرگونه سگ‌گردانی چه در معابر عمومی و ساختمان‌ها و چه در خودروهای شخصی ممنوع اعلام شده، در این دستور آمده است: «سگ در کوچه و خیابان همه‌جوره ممنوع است؛ چه در اماکن عمومی و چه در خودروها (که هنوز معلوم نیست عمومی هستند یا خصوصی)».

این حکم صریحا تاکید دارد منظور از سگ‌گردانی، تقریبا هر نوع بیرون‌آوردن سگ از منزل را شامل می‌شود، چون در آن تأکید شده «اماکن عمومی جای سگ‌گردانی و رفت‌وآمد حیوانات نیست» و علاوه بر آن، یادآوری شده که «حمل سگ در درون خودروها ممنوع است و در صورت مشاهده این موضوع، برخورد جدی پلیس با حاملان سگ انجام خواهد شد».

احکام مرتبط با نگهداری حیوان در قانون مجازات اسلامی

ماده ۵۰۱ قانون نوشته است: هرگاه کسی به روی شخصی سلاح بکشد یا حیوانی مانند سگ را به سوی او برانگیزد یا هر کار دیگری که موجب هراس او می‌گردد مانند فریادکشیدن یا انفجار صوتی انجام دهد و بر اثر این ارعاب، شخص بمیرد یا مصدوم گردد حسب مورد براساس تعاریف انواع جنایات به قصاص یا دیه محکوم می‌شود.

در این ماده به روشنی مشخص است داشتن سگ، جرم نیست ولی در صورتی که فردی، سگ را برای هراس دیگران یا حمله به انسان‌ها برانگیزد، در صورت ورود صدمه به قربانی، فرد برانگیزاننده به قصاص یا دیه محکوم می‌شود. یعنی ممکن است فردی عامدانه و عالمانه به سگ خود دستور دهد به کسی حمله کند و با حمله سگ به قربانی، شخص تحریک‌کننده حیوان، ممکن است به قصاص محکوم شود.

همچنین در ماده ۵۱۲ آمده است: هرگاه شخصی در محل‌هایی که توقف در آنها مجاز نیست، توقف نماید یا شیء و یا حیوانی را در این قبیل محل‌ها مستقر سازد یا چیز لغزنده‌ای در آن قرار دهد و دیگری بدون توجه به آنها در اثر برخورد یا لغزش مصدوم شود یا فوت کند یا خسارت مالی ببیند، شخص متوقف یا کسی که آن شیء یا حیوان را مستقر نموده یا راه را لغزنده کرده است، ضامن دیه و سایر خسارات می‌باشد مگر آنکه عابر با وسعت راه و محل عمدا با آن برخورد کند که در این صورت نه فقط خسارت به او تعلق نمی‌گیرد بلکه عهده‌دار خسارت وارده نیز می‌شود. در این ماده نیز روشن است اگر کسی، سگی را در قسمتی (مانند پیاده‌رو) از خیابان قرار دهد که مردم (مثلا از روی ترس) مجبور شوند از مکان ناامن دیگری (مانند سواره‌رو خیابان) عبور کنند و در حین عبور صدمه ببینند، صاحب سگ، مسئول جبران خسارات بزه‌دیده است.

ماده ۵۲۲ و تبصره آن به روشنی درباره کسی که سگ خود را به خیابان می‌آورد و سگ به دیگران حمله می‌کند، مصداق می‌یابد. در تبصره این ماده به روشنی عنوان شده اگر کسی سگ خود را به خیابان بیاورد و توان کنترل آن را نداشته باشد، «مقصر» شناخته می‌شود، یعنی مانند آن است که عمدا سگ را برای صدمه به دیگران، از خانه خارج کرده است. این ماده می‌گوید: متصرف هر حیوانی که از احتمال حمله آن آگاه است باید آن را حفظ نماید و اگر در اثر تقصیر او، حیوان مزبور به دیگری صدمه وارد سازد، ضامن است. ولی اگر از احتمال حمله حیوان آگاه نبوده و عدم آگاهی ناشی از تقصیر او نباشد، ضامن نیست.

تبصره ۱ ماده فوق هم عنوان کرده: نگهداری حیوانی که شخص توانایی حفظ آن را ندارد، تقصیر محسوب می‌شود. حکم قانونی ماده بعدی که درباره سگی که در خانه شخصی مستقر است، مصداق می‌یابد، چندان به خیابان و حوزه عمومی مربوط نیست، ولی اطلاع از آن برای آگاهی از نظم حقوقی مربوط به همراه‌داشتن حیوانات، مؤثر است. ماده ۵۲۳ می‌گوید: هرگاه شخصی با اذن کسی که حق اذن دارد، وارد منزل یا محلی که در تصرف اوست، گردد و از ناحیه حیوان یا شیئی که در آن مکان است صدمه و خسارت ببیند، اذن‌دهنده ضامن است، خواه آن شیء یا حیوان قبل از اذن در آن محل بوده یا بعدا در آن قرار گرفته باشد و خواه اذن‌دهنده نسبت به آسیب‌رسانی آن علم داشته باشد، خواه نداشته باشد.

تبصره این ماده هم گفته است: در مواردی که آسیب مستند به مصدوم باشد مانند آنکه واردشونده بداند حیوان مزبور خطرناک است و اذن‌دهنده از آن آگاه نیست یا قادر به رفع خطر نمی‌باشد، ضمان منتفی است. در بین این همه مواد که حق را به قربانی می‌داد و از صاحب سگ انتظار جبران خسارت یا قصاص را داشت، یک ماده قرار دارد که می‌گوید نباید در صورتی که حیوانی در اختیار دیگری است، آن را تحریک کرد و اگر کسی حیوان دیگری را تحریک کند و آن حیوان به وی آسیب برساند، خودش ضامن است و صاحب حیوان، دارای مسئولیت نیست. ماده ۵۲۵ حکم کرده است: هرگاه شخصی عملی انجام دهد که موجب تحریک یا وحشت حیوان گردد ضامن جنایت‌هایی است که حیوان در اثر تحریک یا وحشت وارد می‌کند مگر آنکه عمل مزبور مصداق دفاع مشروع باشد.

جدول ۴۲۸۲ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- آشیانه جغد- نویسنده فیلم‌نامه پدرخوانده ۲- ظرف حمل مایعات- آش هفت‌دانه- سرطان خون ۳- آدم ماشینی- جانشین- قهوه‌خانه فرنگی ۴- آزادشده از زندان- روغن نخل- عبوس و اخمو ۵- تذکر- ساختمان کروی‌شکل در هسته سلول- ضمیر مؤنث عربی ۶- تکرار حرفی از الفبا- گیرودار- رودخانه ارس ۷- بعید- پرت‌شدن از بالا به پایین- لامپ‌های تزیینی به هم وصل‌شده ۸- چاهک کف حوض- مخترع لگاریتم- کهن و قدیمی ۹- قدرت و نیرو- مهد- متحیر ۱۰- بی‌چیز- استواری در اندیشه و اراده- ساز کوبه‌ای ۱۱- آبکی- نام‌ها- چادرنشین ۱۲- گلخن حمام- برگه کوچک مقوایی- درختی با میوه تلخ در دوزخ ۱۳- مامان- ظرفی برای کوبیدن- در بیان علت به کار می‌رود ۱۴- بهشتی- پروتئین سلول‌های زنده- دیروز عرب ۱۵- از ملزومات خودرو برای پیشگیری از حوادث رانندگی در هوای مه‌آلود-آزادگان

عمودی:

۱- زیان‌کردن- نوشیدنی دلچسب تابستانی- قسمتی از پا ۲- از نام‌های خرما در مراحل رشد- برادران- مخترع سینما ۳- باب روز- گروگذاشته‌شده- رمان مشهور امیل زولای فرانسوی ۴- خش تصویر ویدئویی- هدیه‌دادن- نوشیدنی مفید ۵- ضربه سر در فوتبال- کمپوت- شمشیربازی ۶- تغییر عقیده‌دادن- سوغات تابستان ۷- کوهی در مکه- به تنهایی- عامل سازگاری یا ناسازگاری خونی ۸- گروه مجهز- شاه قدرتمند ساسانی- خودروی زرهی ۹- حیوان حیله‌گر- طول- سنگینی اجسام ۱۰- زبان عربی- مشورت ۱۱- وسیله اندازه‌گیری اختلاف پتانسیل- رازدار نیست- ضمیر حداقل دونفره ۱۲- پسر- اهل تلاش و فعالیت- لاستیک داخلی تایر خودرو ۱۳- پهناور- دانه معطر ضد نفخ- گذراندن ۱۴- روزگار- سروری- لیکن ۵- جانشین او- غذای معروف عراقی- درخت تسبیح

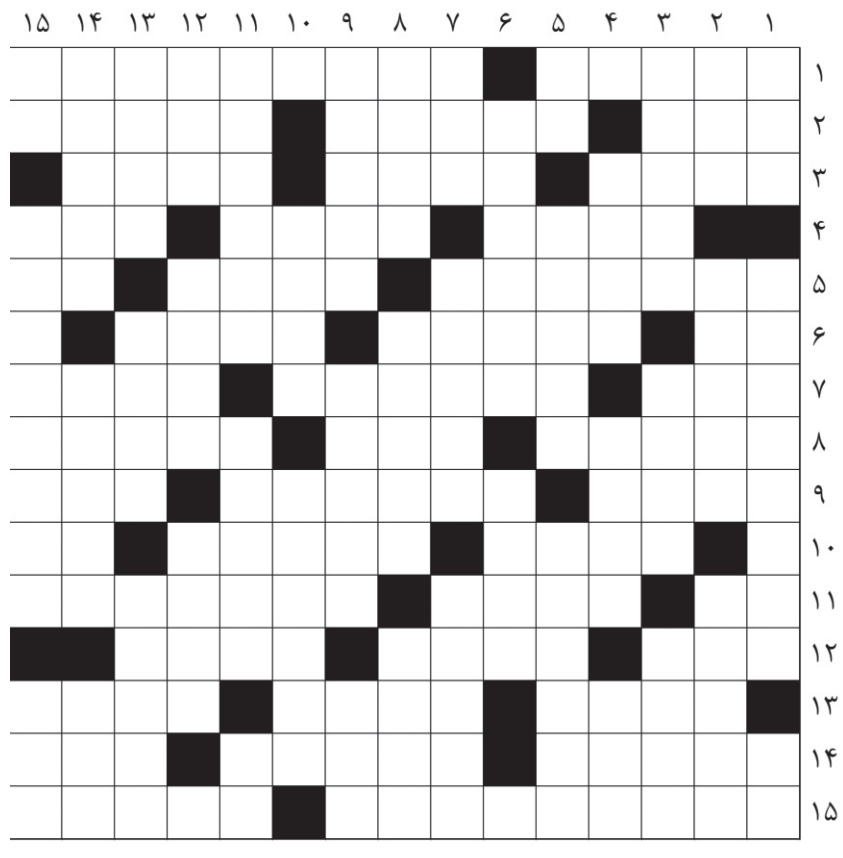

حل جدول ۴۲۸۱

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ب	ا	ت	ل	ا	ق	■	ت	پ	ه	■	ن	م	ا	د
۲	ا	خ	و	ر	■	ا	ت	ش	ی	ن	ه	ل	ا	ل	
۳	س	ت	■	د	ل	ف	ی	ن	■	ک	ا	م	ا	■	ج
۴	ت	ر	ه	■	ب	ل	ا	ه	ت	■	ن	ا	ن	د	و
۵	ر	■	و	ج	ا	ه	ت	■	ش	ب	و	ر	و	ز	■
۶	ک	ا	ن	ا	ل	■	ر	ن	و	ا	ر	■	م	د	ت
۷	ی	ک	ش	ن	ب	ه	■	ش	ی	ر	ی	ن	■	م	ص
۸	ت	ر	و	ا	■	ل	و	ا	ش	ک	■	و	ز	و	و
۹	و	و	■	ن	س	ی	ا	ن	■	ش	ی	ر	ی	ن	ی
۱۰	ن	ب	ا	■	ا	و	ر	ه	د	■	ا	م	ر	ا	ر
۱۱	ا	ک	ا	د	م	ی	■	ک	ن	و	ن	ی	■	ک	
۱۲	ک	ت	ی	ر	ا	■	س	ب	ل	ا	ن	■	ن	ف	ر
۱۳	و	■	ل	ی	ت	ر	■	س	ر	و	د	ه	■	ت	ا
۱۴	ر	ک	ی	ک	■	ه	ی	ا	ه	و	■	م	ق	و	ی
۱۵	ک	و	س	ه	■	ن	ی	ک	■	س	ل	ا	م	ت	ی

حل سودوکو سخت

۴	۷	۳	۱	۲	۶	۵	۹	۸
۹	۲	۱	۵	۸	۳	۴	۶	۷
۸	۶	۵	۷	۴	۹	۱	۳	۲
۵	۱	۲	۹	۳	۴	۷	۸	۶
۷	۸	۹	۶	۱	۲	۳	۴	۵
۳	۴	۶	۸	۵	۷	۹	۲	۱
۲	۹	۷	۴	۶	۵	۸	۱	۳
۱	۳	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۹
۶	۵	۸	۳	۹	۱	۲	۷	۴

حل سودوکو ۳۲۷۷

۴	۷	۸	۲	۹	۶	۳	۱	۵
۲	۱	۶	۵	۴	۳	۷	۸	۹
۹	۵	۳	۷	۱	۸	۲	۶	۴
۳	۴	۲	۹	۶	۷	۱	۵	۸
۷	۶	۵	۴	۸	۱	۹	۳	۲
۸	۹	۱	۳	۲	۵	۴	۷	۶
۶	۳	۹	۱	۵	۴	۸	۲	۷
۱	۸	۴	۶	۷	۲	۵	۹	۳
۵	۲	۷	۸	۳	۹	۶	۴	۱

سودوکو سخت ۳۲۷۸

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۲			۹			۵	
	۴		۲				۹	۱
					۷	۶		
		۸	۷					
		۵	۸		۴	۹		
					۹	۳		
		۱	۴					
۵	۸				۳		۷	
	۶			۱			۳	

سودوکو ساده ۳۲۷۸

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۵		۷	۸			۹	
		۶				۳		۵
					۳			۱
۷	۳	۵		۲	۶		۴	
۴								۳
	۱		۳	۷		۵	۶	۲
۹			۲					
۶		۱				۸		
	۷			۱	۹		۲	